

Безприютността, самотността е главният мотивъ въ елегитѣ му. Но тя не е страшната давяща самотностъ на Ленау и Яворова. Славейковъ я изживява като хроническо страдание. Тя е самотията на твореца, на възвисяния духомъ, неразбранъ и неоцененъ. И той я приема като неизбежна — като орисия. Тя е най-голѣмиятъ изворъ на неволята му: за него тя е синонимъ на пустинностъ и мъртвина. И въ смъртта вижда преди всичко нея:

Самотенъ гробъ, самотенъ кжтъ.

Пустиня около нѣмѣ . . .

Пакъ се въ живота завърнаха всички . . .

Гроба остана въ полето самички . . .

Гроба. И може би моя.

Безутешността му иде и отъ умората му („Въ небеса“, „Грижи“, „Скърби“...) и безнадеждността му — отъ изгубената вѣра, сразена отъ смъртоносния ханджаръ на съмнението, тъй мощно изразени въ „Молитва“ и „Съмнение“ („На острова...“):

Ти вѣра пакъ въ душата ми вдѣхни,
душа въ тревоги земни уморена . . .

Въ душата ми е демонъ нокти впилъ,
зълъ демонъ на съмнение упорно,
и истината въ нея угасилъ . . .

И при все това поетътъ намира въ себе си сили да се примири съ неволята си и дори като Хайне — въ нея да потърси утеха:

Минаватъ днитѣ и умира съ тѣхъ
отъ мжжка воля хранена надежда.
напредъ се вече погледа не вглежда:
което чакахъ — мъртво го видѣхъ.